

College voor geschillen medezeggenschap defensie

ADVIES

Dossiernr: ABB/2005/4059

Advies van het College voor geschillen medezeggenschap defensie aan de Commandant der Koninklijke Marechaussee naar aanleiding van een verzoek om advies inzake een tussen:

de Commandant District Noord-Oost

en

de Medezeggenschapscommissie District Gelderland/Overijssel/Flevoland
(hierna: MC G/O/F)

gerezen geschil met betrekking tot artikel 27, lid 1, onder b van het Besluit Medezeggenschap Defensie (BMD) waarin de vraag met betrekking het vacaturemanagement binnen het District Noord-Oost centraal staat.

Aard en inhoud van het geschil

De vraag die partijen verdeeld houdt, is of het HDE kon besluiten tot het openstellen van vier vacatures binnen zijn district Noord-Oost aan leerlingen HOOV KMar (wachtmeester specifiek). MC G/O/F stelt zich op het standpunt dat het HDE handelt tegen de gemaakte afspraken aangaande het te voeren vacaturemanagement. MC G/O/F is voorts van mening dat de afspraken tussen HDE en MC bindend zijn en niet door een hogere commandant terzijde kunnen worden geschoven.

Het HDE meent echter dat er goede en redelijke gronden aanwezig zijn om het bijdragen aan het accommoderen van toekomstig opperwachtmeesters te laten prevaleren boven de strikte toepassing van het vacaturebeleid.

Verloop van de procedure

Op 22 september 2003 heeft MC G/O/F geadviseerd om de via natuurlijk verloop vrijkomende functies niet meer te vullen, zodat op die wijze de grootste personeelsproblemen via natuurlijk verloop worden opgevuld. Tijdens een overlegvergadering op 4 november 2003 heeft het toenmalig HDE, Kolonel M.G.J. Hondelink, het advies, met uitzondering van de brigade Ede, overgenomen. In een brief d.d. 22 januari 2004 heeft het toenmalig HDE vermeld dat hij het van groot belang acht dat de genoemde eenheden die onderhevig zijn aan reductie niet meer gevuld worden met zogenaamde BDOS geplaatst personeel. Dit zijn de wachtmeesters die rechtstreeks instromen vanuit de initiële opleidingen en waarvoor in de organisatie geen bouwsteen is. Tijdens een overlegvergadering van 9 maart 2004 blijkt dat, ondanks de vacaturestop, vijf mensen zijn geplaatst op de brigade Twente. In een brief d.d. 9 april 2004 heeft de MC G/O/F aangegeven dat zij van mening is dat het openstellen van vacatures eerst met haar besproken dient te worden. Bij brief d.d. 7 april 2004 heeft de MC G/O/F, tezamen met MC Noord geadviseerd om een vacaturestop in te stellen. Tijdens een overlegvergadering van 18 mei 2004 is wederom over dit onderwerp gesproken en in het (concept)verslag van deze vergadering wordt vermeld dat bij wijze van uitzondering het noodzakelijk kan zijn operationele functies te vullen en dat deze uitzonderingen met de MC worden overlegd.

Op 26 oktober 2004 vindt voor de eerste maal, vooruitlopend op de samenvoeging van de districten Noord en G/O/F, een gezamenlijk overleg plaats. Kolonel mr. C.P.C. Kuijs (hierna: HDE) treedt hierbij op als overlegvoorzitter.

Tijdens een overlegvergadering op 9 maart 2005 wordt door het HDE met MC Noord en de MC G/O/F de afspraak gemaakt dat er in beginsel geen vacatures worden gevuld, behalve wanneer er sprake is van dringende bedrijfsmatige redenen. Volgens het HDE worden dergelijke gevallen van tevoren overlegd met de MC's en gebeurt dit in extreem acute situaties telefonisch. Op de overlegvergadering van 5 april 2005 wordt van de zijde van het HDE bericht dat zij gedwongen zijn om elf leerlingen binnen het district Noord-Oost te plaatsen, welke zijn verdeeld over de brigade Zevenaar, Leeuwarden en Zevenaar. Het HDE zegt dat hij zich wel degelijk houdt aan het vacaturebeleid voor zover hij daar zelf invloed op heeft, doch dat hij in dit geval eenvoudigweg een opdracht heeft gekregen.

Bij brief d.d. 10 mei 2005 heeft het HDE aan Staf KMar verzocht om binnen het district KMar Noord-Oost geen medewerkers meer te plaatsen, tenzij daar door hem of zijn sectie P&O (om operationele redenen) om wordt verzocht.

Tijdens de overlegvergadering van 25 augustus 2005 is door het HDE aangegeven dat Staf KMar maximaal wil gaan vullen, hetgeen conflicteert met het vacaturemanagement waar district Noord-Oost de hand aan houdt. Voorts is op deze overlegvergadering van 25 augustus 2005 gesproken over de openstelling van drie vacatures in Twente. In de overlegvergaderingen van 30 augustus 2005 en 24 en 25 oktober 2005 is dit onderwerp wederom besproken. In de overlegvergadering van 25 oktober 2005 wordt vastgesteld dat sprake is van een geschil tussen het HDE en de MC G/O/F. In een brief d.d. 8 november 2005 heeft de MC G/O/F haar standpunt ten aanzien van het geschil uiteengezet. Bij brief d.d. 8 november 2005, die op 18 november 2005 door het secretariaat van het College is ontvangen, heeft het HDE, Kolonel mr. C.P.C. Kuijs, Commandant District Noord-Oost, het geschil voor advies aan het College voorgelegd.

Standpunten van partijen

Standpunt van de MC G/O/F

MC G/O/F concludeert dat, ondanks dat er overeenstemming was over het vacaturemanagement en de vacaturestop, er toch een aantal keren, zonder overleg en overeenstemming, personeel binnen het district is geplaatst. De MC meent dat het operationeel- en bedrijfsmatig niet nodig of wenselijk is dat de (vier) functies gevuld worden. Het HDE heeft in strijd met eerder gemaakte afspraken aangaande het te voeren vacaturemanagement gehandeld door (in opdracht van Staf KMar) functies open te stellen voor personeel afkomstig van de HOOV. Voorts is MC G/O/F van mening dat de afspraken tussen HDE en MC bindend zijn en niet door een hogere commandant terzijde kunnen worden geschoven.

Standpunt van het HDE

In het Managementteam KMar (de C-KMar met zijn directeuren en de districtscommandanten KMar) is op 5 oktober 2005 overeengekomen dat er vanuit de districten een 50 tal opperwachtmeestervacatures opengesteld dienden te worden om de huidige 45 leerlingen HOOV KMar (wachtmeester specifiek) een startfunctie als opperwachtmeester te kunnen aanbieden. Vier daarvan betroffen functies bij zijn district Noord-Oost. De C-KMar heeft daarbij nadrukkelijk aangegeven het belang KMar-breed voor wat betreft het binnen houden van kennis en ervaring door juist deze categorie leerlingen (in casu oudere en ervaren wachtmeesters specifiek) te laten prevaleren boven het belang van de onderscheidenlijke districten, mede vanwege de kwalitatieve tekorten in het middenkader wapenbreed. Het HDE heeft hiermee ingestemd en de zaak aan de MC Noord (en MC GOF) voorgelegd.

Het HDE acht het bijdragen aan het accommoderen van toekomstig opperwachtmeesters een maatregel die prevaleert boven de strikte toepassing van het overeengekomen

vacaturebeleid. Temeer daar het gevraagde aantal van vier functies zeer gering is en de beoogde kwalitatieve impuls ook binnen district Noord-Oost gewenst is met het oog op de nabije toekomst. Het bredere KMar-beleid inzake het tijdig vullen van personeelstekorten moet toepasbaar zijn binnen een district in weerwil van het lokale beleid. Als districtscommandant en lid van het Managementteam KMar reikt zijn verantwoordelijkheid verder dan zijn districtsbelang en dient hij rekening te (kunnen) houden met de belangen van de hele organisatie. Die ruimte wordt hem nu door MC G/O/F ontzegd.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 21 februari 2006. Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Overwegingen van het College.

Het College merkt allereerst op dat zij in het midden laat of de maatregel tot het vullen van (vier) vacatures dient te worden gekwalificeerd als een voorgenomen maatregel als bedoeld in artikel 27, lid 1, onder b van het BMD (de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden bij de diensteenheid worden toegepast) en hieromtrent de juiste procedure als neergelegd in het BMD is gevolgd, nu tussen beide partijen hierover geen discussie bestaat.

Uit het dossier en het verhandelde ter zitting is naar voren gekomen dat partijen verschillen van mening over het antwoord op de vraag of het HDE mocht besluiten tot het openstellen van -in casu vier- vacatures voor leerlingen HOOV KMar (wachtmeester specifiek). Volgens de MC heeft het HDE hiermee gehandeld in strijd met het binnen het district gevoerde vacaturemanagement. Van de zijde van het HDE is aangegeven dat voor deze handelwijze niet de operationele noodzaak wordt aangevoerd, maar dat van het College een uitspraak wordt gewenst op de vraag of het landelijk beleid de lokale afspraken mag doorkruisen.

Gebleken is dat er in verband met een reorganisatie binnen de districten G/O/F en Noord een krimp van omstreeks 250 arbeidsplaatsen bewerkstelligd zal moeten worden. Met het oog op deze krimp zijn binnen de districten G/O/F en Noord, ter voorkoming van verplaatsingen, afspraken gemaakt om de functies, die binnen deze districten zouden openvallen, niet te vullen, welke afspraken worden aangeduid als "vacaturemanagement".

Op landelijk niveau zijn echter wel voldoende arbeidsplaatsen beschikbaar en is zelfs sprake van een uitbreiding. Zo zullen bij het district Schiphol meer arbeidsplaatsen komen en er is eveneens sprake van een nieuw op te richten district, te weten het district Landelijke en buitenlandse eenheden. Het HDE heeft ter zitting van het College erop gewezen dat, met het oog op die komende uitbreiding van de KMar-organisatie, op dit moment mensen opgeleid dienen te worden en dat hiermee niet kan worden gewacht. Na het voltooien van de opleiding zullen deze medewerkers weer in de KMar-organisatie dienen in te stromen. Op dit punt is sprake van een landelijk KMar-beleid, hetgeen door de MC ook niet wordt bestreden.

Het College overweegt dat als hoofdregel geldt dat landelijk beleid boven lokaal gemaakte afspraken uitstijgt en dat het HDE reeds om die reden aan het landelijk beleid is gebonden en het hem niet vrijstaat het lokale belang te laten prevaleren boven het landelijk organisatiebelang. Overigens acht het College het landelijk beleid dat ter zake aan de orde is, waaruit volgt dat medewerkers worden opgeleid en vervolgens verdeeld over de KMar-organisatie instromen, niet onredelijk.

De omstandigheid dat in dit geval het landelijk beleid de binnen de districten G/O/F en Noord gemaakte afspraken (het lokale beleid) doorkruist, leidt niet tot een ander oordeel. Daarbij wordt opgemerkt dat doorkruising van het lokale beleid niet betekent dat er op lokaal niveau geen medezeggenschap mogelijk is. Immers, zoals het College in eerdere adviezen reeds heeft aangegeven, betekent het feit dat een beslissing op een hoger niveau in de organisatie wordt

genomen niet automatisch dat de medezeggenschap is uitgesloten. De gevolgen en de concrete invulling van een dergelijke beslissing kunnen namelijk wel degelijk onderwerp van overleg en medezeggenschap zijn (zie o.a. ABB/2003/1460). Zo blijft de kwestie op welke functies betrokkenen zullen instromen en onder welke voorwaarden – zoals voor welke periode, eventueel in afwachting van plaatsing in een nieuw op te richten district – bespreekbaar.

Advies

Het College adviseert de Commandant der Koninklijke Marechaussee te beslissen dat landelijk beleid boven lokaal beleid gaat en dat het HDE kon besluiten tot het openstellen van vier vacatures binnen zijn district Noord-Oost. Wel dient het HDE met de MC in overleg te treden over de concrete invulling van deze beslissing. Voor zover een dergelijk overleg nog niet heeft plaatsgevonden, zal dit alsnog dienen te geschieden.

16 maart 2006